

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางถึงความสำคัญของเด็กปฐมวัยว่า เป็นวัยที่สำคัญที่สุดสำหรับการพัฒนาการของชีวิตมนุษย์ สิ่งที่เด็กได้รับประสบการณ์และเรียนรู้ในช่วง 5 ปีแรกของชีวิต จะมีผลต่อการวางรากฐานที่สำคัญต่อบุคลิกภาพของเด็กเมืองเรา ที่จะเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม จึงมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็กอย่างมีประสิทธิภาพ และเมื่อเด็กได้รับการส่งเสริมพัฒนาการอย่างมีประสิทธิภาพ ก็จะช่วยให้เขาเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์และเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในอนาคต (เขาวพา เศษะคุปต์. 2542 : คำนำ)

การศึกษาปฐมวัย เป็นการศึกษาช่วงวัยที่สำคัญและจำเป็นที่สุดในการพัฒนาสมองของมนุษย์ การส่งเสริมพัฒนาการและการเตรียมความพร้อมในระดับนี้ จึงเป็นรากฐานที่สำคัญในการศึกษาระดับที่สูงขึ้นต่อไป ผลการวิจัยหลายประเทศชี้ว่าการใช้จ่ายของรัฐเพื่อการศึกษาปฐมวัยเป็นการลงทุนที่ให้ผลตอบแทนต่อประเทศโดยรวมสูงที่สุด และเด็กที่ได้รับการเตรียมความพร้อมในระดับปฐมวัยจะมีความพร้อมในการเรียนใน โรงเรียนระดับสูงขึ้นไปมากกว่าเด็กที่ไม่ได้รับการเตรียมความพร้อม ยูเนสโก (UNESCO. 1996 : 151 และวิทยากร เชียงกูล. 2550 : 35)

การจัดการศึกษาปฐมวัยในปัจจุบัน ได้มีการจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยขึ้นและกำหนดมาตรฐานการจัดการศึกษาขึ้น ถึงแม้ว่าการจัดการศึกษาปฐมวัยนั้นไม่ได้อยู่ในระดับของการศึกษาภาคบังคับ แต่มีความสำคัญเพราะเป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็กวัย 0-6 ปี เพื่อเตรียมความพร้อม และส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ให้แก่เด็ก เพื่อเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข พร้อมในการเรียนรู้ขึ้นไป (สมร ทองดี. 2537 : 11)

ปัจจุบันนี้ มีหลายหน่วยงานที่จัดบริการสำหรับเด็กปฐมวัย แต่ไม่สามารถให้บริการได้ทั่วถึงทั้งปริมาณ และคุณภาพ คณะกรรมการพิจารณาพระราชบัญญัติการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544) ได้ตั้งข้อสังเกตว่า “การพัฒนาเด็กวัย 0-5 ปี ยังไม่ได้ถูกกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาขั้นพื้นฐานตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งวัยนี้เป็นช่วงของการพัฒนาขั้นวิกฤต ที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับชีวิตและเป็นการวางพื้นฐานสำหรับการเรียนรู้ และการพัฒนาในระดับต่อไป ดังนั้น รัฐควรมีบทบาทโดยตรงหรือมีส่วนร่วมโดยการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคลและครอบครัว และสถาบันทางสังคมต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ได้ทั่วถึงมีคุณภาพและมาตรฐานเท่าเทียมกันในพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ 2)

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

2

พ.ศ.2545 ได้มีการกล่าวถึงการศึกษาปฐมวัย คือ การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยว่าให้จัดในสถานศึกษาที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาในมาตราที่ 18 หมวดที่ 3 และกล่าวถึงในหมวดที่ 4 แนวการจัดการศึกษาซึ่งกล่าวถึงทั่ว ๆ ไป ไม่ใช่เฉพาะเจาะจงถึงการปฐมวัยศึกษา อย่างไรก็ตามจากมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 16 มีนาคม พ.ศ.2542 เรื่องนโยบายการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ได้ระบุว่ารัฐยังคงให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) ด้วย เพราะการศึกษาระดับนี้เป็นช่วงสำคัญสำหรับการพัฒนาการทางสมองของบุคคล การศึกษาในระดับนี้ควรเป็นการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อม โดยการส่งเสริมให้ชุมชนหรือสถาบัน หรือองค์กรในท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถาบันครอบครัว มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับนี้ควบคู่ไปด้วย นอกจากนี้รัฐควรมีบทบาทโดยตรงหรือมีส่วนร่วมโดยการส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ๆ ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ทั่วถึง มีคุณภาพ และได้มาตรฐานเท่าเทียมกัน (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2546 : 2-3)

ขณะนี้ได้มีการประกาศใช้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเด็กปฐมวัยของชาติ พ.ศ.2551 เพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย โดยสาระสำคัญกำหนดให้ตั้งคณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (ก.พ.ป) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรี หรือรองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธาน และมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นรองประธานคนที่หนึ่ง คณะกรรมการชุดดังกล่าว ทำหน้าที่ประสานและบูรณาการการพัฒนาเด็กปฐมวัย ระหว่างกระทรวงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เสนอแนะแนวทางการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างครบวงจร ตั้งแต่แผนปฏิบัติการเฟื่องวัง คูแลปกป้องคุ้มครอง และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กอย่างมีประสิทธิภาพสนับสนุนให้มีการวิจัย พัฒนาองค์ความรู้ นวัตกรรม การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย (การศึกษาไทย.2551 : 37)

งานวิชาการเป็นงานหลักของการบริหารสถานศึกษา ไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัด โปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษา และเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทุกระดับของสถานศึกษา ซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องทางตรงหรือทางอ้อมก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น (ปริยาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์. 2543 : 1)

งานวิชาการ เป็นงานหลักของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ เพราะจะส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัยให้เป็นไปตามแนวที่พึงประสงค์ (รัศมี ดันเจริญ. 2542 : 59) การบริหารงานวิชาการในระดับปฐมวัยนั้น มีความแตกต่างจากการบริหารงานวิชาการในระดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา³

การศึกษาอื่น คือ ในการบริหารงานวิชาการในระดับที่สูงขึ้นไปจะมุ่งเน้นในเรื่องเนื้อหาสาระทางวิชาการแต่สำหรับเด็กปฐมวัยนี้มุ่งพัฒนาการเตรียมความพร้อมด้าน ร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา เพื่อพร้อมที่จะเข้าเรียนต่อในระดับการศึกษาภาคบังคับ (วันเพ็ญ พิศาลพงศ์. 2533 อ้างถึงใน ดวงเดือน วังสินธุ์. 2535 : 52-53) และอมรชัย ตันติเมธ (2538 : 158) ได้กล่าวถึงปัญหาการบริหารงานวิชาการในระดับปฐมวัยของรัฐไว้ ดังนี้ คือ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรหรือแนวทางการจัดประสบการณ์ เอกสารหลักสูตร หรือแนวทางการจัดประสบการณ์ไม่เพียงพอ ผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตรหรือแนวทางการจัดประสบการณ์ หน่วยงานต้นสังกัดขาดการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร ขาดการนิเทศการเรียนการสอน และสื่อการสอนสำหรับเด็กเล็ก ดำเนินการจัดหาอุปกรณ์และสื่อการสอนไม่ทันกับความต้องการ ห้องสมุดและแหล่งวิชาการไม่ได้มาตรฐาน

จากการประเมินคุณภาพภายนอกของการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบแรก (พ.ศ. 2544-2548) โดย สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สะท้อนวิกฤติคุณภาพการศึกษาไทยในระดับขั้นพื้นฐาน ข้อหนึ่ง คือ ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ และการบริหารทั่วไปได้มาตรฐาน แต่ด้อยฝีมือการบริหารด้านวิชาการ (วิทยากร เชียงกุล. 2551 : 56)

ผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. ในปี 2548 ที่ประเมินภาพรวมของโรงเรียน พบว่า ในจำนวนสถานศึกษาระดับปฐมวัย 8,276 แห่ง โรงเรียนที่ผ่านการประเมินอยู่ในระดับ “ดี” มีจำนวนร้อยละ 34.14 โรงเรียนที่มีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ร้อยละ 40.7 โรงเรียนที่ครูมีความรู้ความสามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพียงร้อยละ 38.0 ในด้านหลักสูตรพบว่าโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรในระดับปฐมวัย ได้เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น และใช้สื่อที่เอื้อต่อการเรียนในระดับดี มีร้อยละ 36.9 ในส่วนผู้เรียนมีรายงานว่าโรงเรียนที่ผู้เรียนมีความสุขกาย สุขภาพใจ และสุขนิสัยดี มีร้อยละ 95.4 มีโรงเรียนร้อยละ 71.-ที่ผู้เรียนมีสุนทรียภาพ และลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา และร้อยละ 84.5 มีคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์อยู่ในระดับดี ผลการประเมินครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าพัฒนาการด้านคุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียนปฐมวัยอยู่ในระดับ “ดี” แต่ในด้านผลพัฒนาการทางวิชาการ ผู้เรียนกลับไม่สูง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการศึกษาในระดับนี้ไม่เน้นเรื่องทักษะทางวิชาการ จึงมีผลการประเมินค่อนข้างต่ำ ดังต่อไปนี้ คือ โรงเรียนที่ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับดี มีเพียงร้อยละ 11.1 โรงเรียนที่ผู้เรียนมีความรู้และทักษะ ที่จำเป็นตามหลักสูตรร้อยละ 18.2 มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ ร้อยละ 28.1 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า มีสถานศึกษาที่สามารถพัฒนานักเรียนระดับปฐมวัยให้มีพัฒนาการพื้นฐานในเชิงวิชาการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา⁴

และความคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับต่ำมาก คือร้อยละ 11-28 เท่านั้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2550 : 5-6)

จากการที่ผู้วิจัยได้ สังเคราะห์ข้อมูล จากการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบที่สองของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ที่เปิดทำการสอนในระดับชั้นปฐมวัยนั้น จำนวน 156 โรงเรียน มีสถานศึกษาที่ไม่ผ่านการประเมิน คิดเป็นร้อยละ 16.7 และสถานศึกษาระดับปฐมวัย ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ส่วนใหญ่ได้รับการประเมินอยู่ในระดับดี แต่มาตรฐานที่ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ ส่วนใหญ่ อยู่ในระดับพอใช้ ซึ่งจากปัญหาดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาของการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยอย่างชัดเจน

ปัจจุบันเครื่องมือในการเพิ่มผลผลิตที่กำลังได้รับความนิยมจากทั่วโลก คือ การเทียบเคียงสมรรถนะ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดด จึงทำให้เทคนิคการเทียบเคียงสมรรถนะ ได้รับความนิยมจากวงการธุรกิจอุตสาหกรรมในยุโรปและอเมริกา ในด้านการศึกษา สถาบันการศึกษาทั้งในระดับประถม มัธยมและระดับอุดมศึกษา ในหลายประเทศได้นำการเทียบเคียงสมรรถนะเข้ามาใช้เพื่อการปรับปรุงคุณภาพจำนวนมาก (ทศนีย์ ไพฑูรย์พงษ์. 2548 :155) การทำการเทียบเคียงสมรรถนะ จะช่วยปรับปรุงประสิทธิภาพขององค์กร ทำให้เราสามารถตอบคำถามได้ว่าตนเองในขณะนี้ เป็นอย่างไร อยู่ในตำแหน่งที่เท่าไร ความสามารถในการแข่งขันเป็นอย่างไร สามารถแข่งขันกับคนอื่นได้หรือไม่ และจะทำให้ดีกว่าคนอื่นได้อย่างไร ซึ่งการทำการเทียบเคียงสมรรถนะ เป็นสิ่งที่ทำให้สามารถเรียนรู้ลัดเพื่อก้าวหน้าให้ทันองค์กรอื่น (สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. 2546 : 18)

จากปัญหาของการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยดังกล่าวข้างต้น บวกกับการเทียบเคียงสมรรถนะซึ่งเป็นเครื่องมือในการเพิ่มผลผลิตที่กำลังได้รับความนิยม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการนำเสนอรูปแบบการเทียบเคียงสมรรถนะ การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ว่าควรมีรูปแบบอย่างไร และรูปแบบการเทียบเคียงสมรรถนะ การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีความเหมาะสมและเป็นไปได้กับเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 2 มากน้อยเพียงใด โดยผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์สำหรับ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 และจังหวัดอื่น ๆ ในการใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย เพื่อการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพ และเป็นการวางรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคมต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

5

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อนำเสนอรูปแบบการเทียบเคียงสมรรถนะ การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์ย่อย ได้แก่

1. เพื่อสร้างรูปแบบการเทียบเคียงสมรรถนะ การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2
2. เพื่อศึกษาความเหมาะสมของรูปแบบการเทียบเคียงสมรรถนะ การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2
3. เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของรูปแบบการเทียบเคียงสมรรถนะ การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

ความสำคัญของการวิจัย

จากผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย พบว่า สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ที่ไม่ผ่านการประเมินระดับปฐมวัย คิดเป็นร้อยละ 16.7

ซึ่งถ้ามีรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยที่ดี ก็จะส่งผลให้โรงเรียนสามารถผ่านการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) และจะส่งผลให้เด็กปฐมวัย เติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพต่อไป

และในปัจจุบันการเทียบเคียงสมรรถนะ เป็นเครื่องมือในการเพิ่มผลผลิตที่กำลังได้รับความนิยมนานาชาติ จึงสมควรนำมาใช้ในการสร้างรูปแบบการเทียบเคียงสมรรถนะการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ซึ่งผลจากการศึกษาจะเป็นข้อมูลและแนวทางของสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษา และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 นำไปพัฒนาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา⁶

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งที่จะนำเสนอรูปแบบการเทียบเคียงสมรรถนะ การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย

2. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ขั้นเตรียมการเทียบเคียงสมรรถนะ การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

2.1.1 ในการเลือกสถานศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งรูปแบบการเทียบเคียงสมรรถนะ การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ศึกษาานิเทศก์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเลือกสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำนวน 1 คน ศึกษาานิเทศก์ด้านการศึกษปฐมวัย จำนวน 2 คน ศึกษาานิเทศก์ด้านการวัดผลประเมินผล 1 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง

2.1.2 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ เกี่ยวกับกระบวนการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ประชากร ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาคุุณบัณฑิตสาขา การบริหารการศึกษา หรือสาขาการศึกษาปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจง

2.2 ขั้นเตรียมการเทียบเคียงสมรรถนะ การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

2.2.1 สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยที่ดีเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ที่มีการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยที่ดี จำนวน 5 คน โดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง

2.2.2 สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาทั่วไป เกี่ยวกับรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำนวน 3 คน โดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

7

2.2.3 ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของ รูปแบบการเทียบเคียงสมรรถนะการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ประชากร ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาคุณวุฒิปริญญาตรีหรือมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา หรือสาขาการศึกษาปฐมวัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง

2.3 ขึ้นการศึกษาความเหมาะสมของรูปแบบการเทียบเคียงสมรรถนะการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ประชากร ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ที่มีตำแหน่งผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา หรือรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษา หรือศึกษานิเทศก์ หรือหัวหน้ากลุ่มงานที่มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแล การบริหารสถานศึกษา หรือ ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการบริหารงานไม่น้อยกว่า 10 ปี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาความเหมาะสม ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 17 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง

2.4 ขึ้นการศึกษาความเป็นไปได้ของรูปแบบการเทียบเคียงสมรรถนะการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารในสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 จำนวน 180 คน ซึ่งไม่ได้รวมโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาความเป็นไปได้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในปีการศึกษา 2552 จำนวนทั้งสิ้น 123 คน ซึ่งได้จากการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางอัตราส่วน เครจซี่ และมอร์แกน (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2550: 51)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

1. รูปแบบการเทียบเคียงสมรรถนะ การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

2. ความเหมาะสมของรูปแบบการเทียบเคียงสมรรถนะ การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

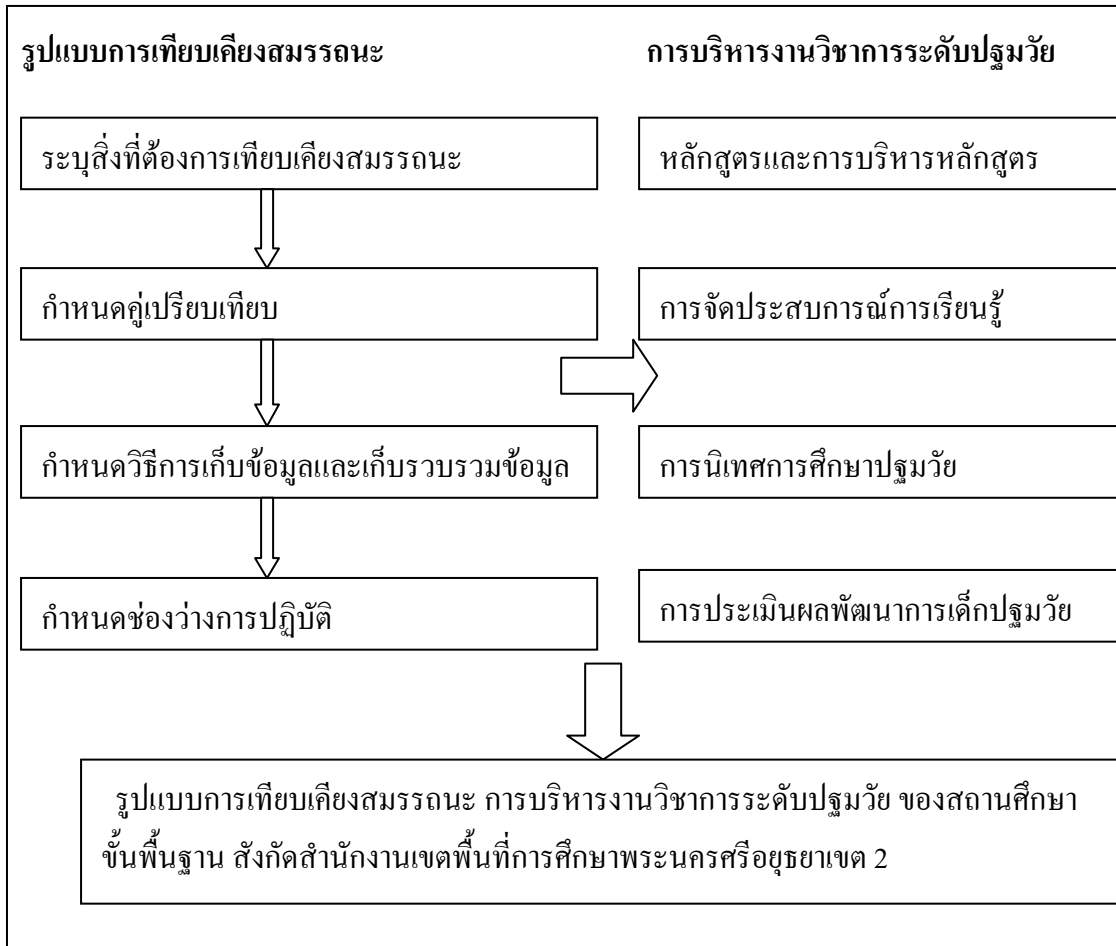
3. ความเป็นไปได้ของรูปแบบการเทียบเคียงสมรรถนะ การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การนำเสนอรูปแบบการเทียบเคียงสมรรถนะ การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2537:11), เยาวพา เดชะคุปต์ (2542 :68-72) แนวดำเนินงานศูนย์เด็กปฐมวัยต้นแบบ (2548 :7) และได้ทำการสังเคราะห์ออกมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยกระบวนการเทียบเคียงสมรรถนะผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบของ แคมป์ (Camp. 1987 : 17), รูปแบบของ ซีล็อก (Xerox Corporation. 2545 : 22), รูปแบบของ ชางและเคลลี (Chang and Kelly. 2549 : 71), และได้ทำการสังเคราะห์ออกมาได้ 4 ขั้นตอน เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบความคิดในการวิจัย การนำเสนอรูปแบบการเทียบเคียงสมรรถนะ การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา⁹

นิยามศัพท์เฉพาะ

รูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย หมายถึง โครงสร้างของกระบวนการของการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยที่เป็นแบบอย่าง ในด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การนิเทศการศึกษาปฐมวัย การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัยที่ได้มาจากการเทียบเคียงสมรรถนะ ใน 4 ขั้นตอนของการวางแผน และการวิเคราะห์ดังนี้ 1) ระบุสิ่งที่ต้องการเทียบเคียงสมรรถนะ 2) กำหนดคู่เปรียบเทียบ 3) กำหนดวิธีการเก็บข้อมูลและเก็บรวบรวมข้อมูล 4) กำหนดช่องว่างการปฏิบัติ

การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย หมายถึง การบริหารงานในด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การนิเทศการศึกษาปฐมวัย การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นการจัดกิจกรรม ให้แก่เด็กปฐมวัยได้มีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา ให้เด็กได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ

การเทียบเคียงสมรรถนะ หมายถึง กระบวนการค้นหาผู้ที่ปฏิบัติได้ดีที่สุด เพื่อให้ได้มาซึ่งวิธีที่ดีที่สุด ที่จะนำมาประยุกต์ในการใช้ปรับปรุงองค์กรของตนเอง

ความเหมาะสมของรูปแบบการเทียบเคียงสมรรถนะ การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ด้วยการเทียบเคียงสมรรถนะ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ว่ามีความเหมาะสมกับสภาพบริบทของสถานศึกษา โดยวัดความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นมาตราส่วนการประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ความเป็นไปได้ของรูปแบบการเทียบเคียงสมรรถนะ การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย หมายถึง ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ว่าสถานศึกษาสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้จริงภายใต้บริบทของสถานศึกษา ซึ่งได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นมาตราส่วนการประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง สถานศึกษาที่สอนในระดับปฐมวัย ที่อยู่ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยไม่รวมสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

10

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 สามารถนำรูปแบบการเทียบเคียงสมรรถนะการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ไปเป็นแนวทางในการเทียบเคียง เพื่อพัฒนาการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น
2. องค์กรทางการศึกษาที่มีบริบทและหลักการบริหารที่คล้ายคลึงกัน สามารถนำรูปแบบการเทียบเคียงสมรรถนะ การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
3. สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถนำรูปแบบการเทียบเคียงสมรรถนะการบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัย ไปเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น